

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ సప్తత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తతింశః సర్గః ॥

సలక్ష్మణేన శ్రీరామేణ వల్కలవస్త్రస్య ధారణం సీతాయా
వల్కలధారణేనాంతఃపురస్త్రీణాం ఖేదో గురుణా వసిష్ఠేన కైకేయాం నిర్భర్త్వ
సీతాకర్తృకవల్కలధారణస్య విరోధశ్చ

మహామాత్రవచః శ్రుత్వా రామో దశరథం తదా |
అభ్యభాషత వాక్యం తు వినయజ్ఞో వినీతవత్ || 2.37.1 ||

త్యక్తభోగస్య మే రాజన్ వనే వన్యేన జీవతః |
కిం కార్యమనుయాత్రేణ త్యక్తసంగస్య సర్వతః || 2.37.2 ||

యో హి దత్త్వా ద్విపశ్రేష్ఠం కక్ష్ఠాయాం కురుతే మనః |
రజ్జున్నేహేన కిం తస్య త్యజతః కుంజరోత్తమం || 2.37.3 ||

తథా మమ సతాం శ్రేష్ఠ కిం ధ్వజిన్యా జగత్పతే |
సర్వాణ్యేవానుజానామి చీరాణ్యేవానయంతు మే || 2.37.4 ||

ఖనిత్రపిటకే చోభే సమానయత గచ్ఛత |
చతుర్దశ వనే వాసం వర్షాణి వసతో మమ || 2.37.5 ||

అథ చీరాణి కైకేయా స్వయమాహృత్య రాఘవం |
ఉవాచ పరిధత్స్వేతి జనౌఘే నిరపత్రపా || 2.37.6 ||

స చీరే పురుషవ్యాఘ్రః కైకేయ్యాః ప్రతిగృహ్య తే |
సూక్ష్మవస్త్రమవక్షిప్య మునివస్త్రాణ్యవస్త్ర హా || 2.37.7 ||

లక్ష్మణశ్చాపి తత్రైవ విహాయ వసనే శుభే |
తాపసాచ్ఛాదనే చైవ జగ్రాహ పితురగ్రతః || 2.37.8 ||

అథాత్మపరిధానార్థం సీతా కౌశేయవాసినీ |
సంప్రేక్ష్య చీరం సంత్రస్తా పృషతీ వాగురామివ || 2.37.9 ||

సా వ్యపత్రపమాణేవ ప్రగృహ్య చ సుదుర్మనాః |
కైకేయ్యాః కుశచీరే తే జానకీ శుభలక్షణా || 2.37.10 ||

అశ్రుసంపూర్ణనేత్రా చ ధర్మజ్ఞా ధర్మదర్శినీ |
గంధర్వరాజప్రతిమం భర్తారమిదమబ్రవీత్ || 2.37.11 ||

కథం ను చీరం బద్ధంతి మునయో వనవాసినః |
ఇతి హ్యకుశలా సీతా సా ముమోహా ముహుర్ముహుః || 2.37.12 ||

కృత్వా కంఠే స్మ సా చీరమేకమాదాయ పాణినా |
తస్థౌ హ్యకుశలా తత్ర వ్రీడితా జనకాత్మజా || 2.37.13 ||

తస్యాస్త్రత్ క్షిప్రమాగత్య రామో ధర్మభృతాం వరః |
చీరం బబంధ సీతాయాః కౌశేయస్యోపరి స్వయం || 2.37.14 ||

రామం ప్రేక్ష్య తు సీతాయా బద్ధంతం చీరముత్తమం |
అంతఃపురచరా నార్యో ముముచుర్వారి నేత్రజం || 2.37.15 ||

ఊచుశ్చ పరమాయత్తా రామం జ్వలితతేజసం |
వత్స నైవం నియుక్తేయం వనవాసే మనస్వినీ || 2.37.16 ||

పితుర్వ్యాక్యానురోధేన గతస్య విజనం వనం |
తావద్ దర్శనమస్యా నః సఫలం భవతు ప్రభో || 2.37.17 ||

లక్ష్మణేన సహాయేన వనం గచ్ఛస్వ పుత్రక |
నేయమర్హతి కల్యాణి వస్తుం తాపసవద్ వనే || 2.37.18 ||

కురు నో యాచనాం పుత్ర సీతా తిష్ఠతు భామినీ |
ధర్మనిత్యః స్వయం స్థాతుం న హీదానీం త్వమిచ్ఛసి || 2.37.19 ||

తాసామేవంవిధా వాచః శృణ్వన్ దశరథాత్మజః |
బబంధైవ తథా చీరం సీతయా తుల్యశీలయా || 2.37.20 ||

చీరే గృహీతే తు తయా సబాష్పో నృపతేర్గురుః |
నివార్య సీతాం కైకేయాం వసిష్ఠో వాక్యమబ్రవీత్ || 2.37.21 ||

అతిప్రవృత్తే దుర్మేధే కైకేయి కులపాంసని |
వంచయిత్వా తు రాజానం న ప్రమాణేఽవతిష్ఠసి || 2.37.22 ||

న గంతవ్యం వనం దేవ్యా సీతయా శీలవర్జితే |
అనుష్ఠాస్యతి రామస్య సీతా ప్రకృతమాసనం || 2.37.23 ||

ఆత్మా హి దారాః సర్వేషాం దారసంగ్రహవర్తినాం |
ఆత్మేయమితి రామస్య పాలయిష్యతి మేదినీం || 2.37.24 ||

అథ యాస్యతి వైదేహీ వనం రామేణ సంగతా |
వయమత్రానుయాస్యామః పురం చేదం గమిష్యతి || 2.37.25 ||

అంతపాలాశ్చ యాస్యంతి సదారో యత్ర రాఘవః |
సహోపజీవ్యం రాష్ట్రం చ పురం చ సపరిచ్ఛదం || 2.37.26 ||

భరతశ్చ సశత్రుఘ్నశ్చీరవాసా వనేచరః |
వనే వసంతం కాకుత్స్థమనువత్స్యతి పూర్వజం || 2.37.27 ||

తతః శూన్యాం గతజనాం వసుధాం పాదపైః సహ |
త్వమేకా శాధి దుర్వృత్తా ప్రజానామహితే స్థితా || 2.37.28 ||

న హి తద్ భవితా రాష్ట్రం యత్ర రామో న భూపతిః |
తద్ వనం భవితా రాష్ట్రం యత్ర రామో నివత్స్యతి || 2.37.29 ||

న హ్యదత్తాం మహీం పిత్రా భరతః శాస్త్రమిచ్ఛతి |
త్వయి వా పుత్రవద్ వస్తుం యది జాతో మహీపతేః || 2.37.30 ||

యద్యపి త్వం క్షీతితలాద్ గగనం చోత్పతిష్యసి |
పితృవంశచరిత్రజ్ఞః సోఽన్యథా న కరిష్యతి || 2.37.31 ||

తత్ త్వయా పుత్రగర్ధిన్యా పుత్రస్య కృతమప్రియం |
లోకే నహి స విద్యేత యో న రామమనువ్రతః || 2.37.32 ||

ద్రక్ష్యస్యద్వైవ కైకేయి పశువ్యాలమృగద్విజాన్ |
గచ్ఛతః సహ రామేణ పాదపాంశ్చ తదున్ముఖాన్ || 2.37.33 ||

అథోత్తమాన్యాభరణాని దేవి
దేహి స్నుషాయై వ్యపనీయ చీరం |
న చీరమస్యాః ప్రవిధీయతేతి
న్యవారయత్ తద్ వసనం వసిషః || 2.37.34 ||

ఏకస్య రామస్య వనే నివాస -
స్త్వయా వృతః కేకయరాజపుత్రి |
విభూషితేయం ప్రతికర్మనిత్యా
వసత్వరణ్యే సహ రాఘవేణ || 2.37.35 ||

యానైశ్చ ముఖ్యైః పరిచారకైశ్చ
సుసంవృతా గచ్ఛతు రాజపుత్రీ |

వస్త్రైశ్చ సర్వైః సహితైర్విధానై -

ర్షేయం వృతా తే వరసంప్రదానే || 2.37.36 ||

తస్మింస్తథా జల్పతి విప్రముఖ్యే

గురౌ నృపస్యాప్రతిమప్రభావే |

నైవ స్మ సీతా వినివృత్తభావా

ప్రియస్య భర్తుః ప్రతికారకామా || 2.37.37 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

అయోధ్యాకాండే సప్తతింశః సర్గః ||